ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce **L. M. H.**, zastoupeného Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované **Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 21. 4. 2015, č. j. 59 A 78/2014 – 84,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 21. 4. 2015, č. j. 59 A 78/2014 – 84, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR ze dne 21. 9. 2013, č. j. OAM-301-22/ZR-2013, byla žalobci (dále „stěžovatel“) zrušena platnost povolení k trvalému pobytu dle § 87l odst. 1 písm. a) a c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Stěžovateli byla dále stanovena lhůta 30 dnů k vycestování z území České republiky a povinnost zaplatit 1.000 Kč jako náhradu nákladů správního řízení. Proti zmiňovanému rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, na jehož základě žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 5. 2014, č. j. MV-130235-7/SO-2013 prvoinstanční rozhodnutí změnila v tom směru, že upravila lhůtu k vycestování z území České republiky a zrušila povinnost uhradit náklady správního řízení. Výrok prvostupňového rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu zůstal nezměněn.

Rozhodnutí žalované napadl stěžovatel správní žalobou, v níž zdůraznil, že trestný čin, za nějž byl odsouzen, nemůže představovat ohrožení pro bezpečnost státu, a tudíž mu neměl být pobyt zrušen z důvodu dle § 87l odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Domníval se také, že narušil-li trestným činem veřejný pořádek, nejednalo se o narušení

zvlášť závažným způsobem, jak to vyžaduje zákon i judikatura Nejvyššího správního soudu. Dále nesouhlasil s názorem, že by jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství k nezletilému J. Č. V této souvislosti namítl, že v řízení nevypovídala matka dítěte, přičemž výpověď matčiny babičky označil za zaujatou. Dle stěžovatele by nemělo patřičnou relevanci ani případné zjištění, že není biologickým otcem dítěte. V závěru žaloby stěžovatel argumentoval zásahem do soukromého a rodinného života, což podpořil čestným prohlášením jiné občanky vietnamské národnosti, v němž se uvádí, že stěžovatel je jejím druhem a otcem dvou dcer. Při ústním jednání před Krajským soudem v Ústí nad Labem – pobočkou v Liberci navíc vyšlo najevo, že stěžovatel žije ve společné domácnosti se svou biologickou dcerou, která je zároveň občankou České republiky. O dceru se stará a mají vzájemný dobrý citový vztah. Vzhledem k tomu se stěžovatel domnívá, nucený odchod z území České republiky by představoval nepřiměřený zásah do jeho práv.

Rozsudkem ze dne 21. 4. 2015, č. j. 59 A 78/2014 – 84, Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“) podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“) žalobu zamítl.

Krajský soud nejprve poznamenal, že správní orgány nepostupovaly správně, pokud označily za důvod pro zrušení povolení k trvalému pobytu i ohrožení bezpečnosti státu. Soud konstatoval, že ačkoli ze správních rozhodnutí vyplývá, že primárně se měl stěžovatel dopustit závažného narušení veřejného pořádku, což žalovaná v rozhodnutí zdůraznila, nebyl nikterak korigován názor vyjádřený v prvostupňovém rozhodnutí, že se jednalo i o ohrožení bezpečnosti státu. Pro takový závěr chybí dostatečné podklady a argumentace. V tomto směru tedy shledal krajský soud obě správní rozhodnutí nepřezkoumatelná.

Krajský soud nicméně nesouhlasil s námitkou, že by se stěžovatel nedopustil závažného narušení veřejného pořádku. Uvedl, že v případě stěžovatele se jednalo o velmi závažnou nebezpečnou trestnou činnost, která směřovala proti hospodářským zájmům státu. Přihlédl rovněž k tomu, že trestnou činnost páchal stěžovatel z pozice člena organizované skupiny a svým jednáním způsobil škodu ve výši přesahující 35 milionů Kč. O závažnosti trestné činnosti nakonec svědčí i uložený nepodmíněný trest odnětí svobody v délce 7,5 roku. Vzhledem k uvedeným okolnostem měl krajský soud za to, že stěžovatel skutečně narušil veřejný pořádek zvlášť závažným způsobem.

Krajský soud nepřisvědčil ani žalobní argumentaci popírající účelovost prohlášení otcovství. Odkázal na příslušnou judikaturu Nejvyššího správního soudu a zdůraznil, že ačkoli byl stěžovateli povolen trvalý pobyt za účelem sloučení rodiny, neznamená to, že by mu nemohl být tento pobytový status později odebrán, vyjdou-li najevo skutečnosti dokládající, že povolení bylo uděleno v důsledku účelového jednání. Podle krajského soudu byl skutkový stav kolem účelového prohlášení otcovství zjištěn dostatečně a jednotlivé důkazy vytváří logický celek. Z něj nevybočuje ani svědecká výpověď V. Č., která je prababičkou dítěte, za jehož otce se stěžovatel prohlásil. Soud poznamenal, že se zpochybněním výpovědi V. Č. přišel stěžovatel až v odvolání, přičemž sám neposkytl vlastní verzi toho, co jej k uznání otcovství vedlo. K pochybení ze strany správních orgánů nedošlo ani tím, že nebyla vyslechnuta matka dítěte. V tomto směru krajský soud zdůraznil objektivní překážky, které zapříčinily, že nemohl být výslech matky proveden a konstatoval, že ve správním řízení nevyšel najevo jediný faktor, jež by vedl

k přesvědčení, že prohlášení otcovství účelové nebylo.

Krajský soud nakonec označil za nedůvodné také námitky související s tvrzeným zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele. Uvedl, že správní orgány zkoumaly přiměřenost přijatého opatření a závěry dostatečně vysvětlily. Dle soudu na nich nic nemění ani skutečnost, že se stěžovatel stará o nezletilou občanku České republiky V. T. Q. Stěžovatel totiž o nezletilou pečuje pouze krátkodobě a nelze tudíž hovořit o silných rodinných vazbách. Krajský soud poznamenal, že vazby k nezletilé byly významně ovlivněny stěžovatelovou trestnou činností a upozornil, že nositelem rodičovské zodpovědnosti jsou primárně rodiče zapsaní v rodném listě. Podle něj je však otcem nezletilé J. F. a nikoli stěžovatel, jehož biologické otcovství nebylo prokázáno. Krajský soud tedy považoval zrušení povolení k trvalému pobytu za přiměřené.

Závěrem krajský soud uvedl, že nemohl přihlédnout k nejasným tvrzením o druhé dceři stěžovatele. Ta byla uvedena až ve správní žalobě a správní orgány tak neměly možnost jakkoli k nim přihlédnout. Nad rámec nutného odůvodnění potom poznamenal, že vzniklá situace je pouhým důsledkem předchozího obcházení zákona o pobytu cizinců.

Kasační stížností ze dne 1. 5. 2015 napadá stěžovatel rozsudek krajského soudu z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Domnívá se, že dospěl-li krajský soud k závěru, že ve vztahu k některým otázkám jsou rozhodnutí správních orgánu nepřezkoumatelná, měl jejich rozhodnutí zrušit a nikoli žalobu zamítnout. V daném případě se přitom nejedná jen o teoretickou úvahu, ale o ryze praktický problém, neboť nebyla odstraněna rozhodnutí, jimiž byl zrušen trvalý pobyt z důvodu ohrožení bezpečnosti státu. Stěžovatel je toho názoru, že uvedený důvod jej jistým způsobem stigmatizuje a předurčuje osud jeho případných dalších žádostí o vstup na území České republiky. Osobám ohrožujícím bezpečnost státu budou totiž i žádosti o víza bez dalšího zamítány. Stěžovatel také poznamenává, že nemůže být sankcionován za ohrožení bezpečnosti státu, pokud se takového jednání nedopustil.

Stěžovatel nesouhlasí ani s posouzením otázky jeho účelově prohlášeného otcovství. Má za to, že správní orgány nezjistily skutkový stav dostatečně a měly provést svědecký výslech matky dítěte. V tomto ohledu upozorňuje na možnosti vyplývající z § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Namítá dále, že měl být přinejmenším konfrontován s výslechem prababičky nezl. J. Č., kterým byla výpověď matky prakticky alternována. Podle stěžovatele není nakonec pro posouzení věci podstatné, zda se o syna reálně zajímal či nikoli. Přestože taková otázka může mít význam z hlediska morálního, neměla by mít vliv na rozhodování o trvalém pobytu. Vzhledem k uvedenému se stěžovatel domnívá, že správní orgán postupoval selektivně a vybíral si jen skutečnosti svědčící v jeho neprospěch.

Poslední část kasační stížnosti obsahuje námitky k přiměřenosti správního rozhodnutí. Stěžovatel zdůrazňuje, že žije ve společné domácnosti s nezletilým dítětem – občanem České republiky – o kterého pečuje. Naopak matka tohoto dítěte o něj nejeví zájem a pobývá v zahraničí. Stěžovatel se odvolává i na konstatování příslušných orgánů veřejné moci, že je v zájmu dítěte, aby mohl na území České republiky zůstat. Domnívá se proto, že nebyly dostatečným způsobem posouzeny dopady do života nezletilého dítěte, o které se stará jako otec. V odůvodnění napadených rozhodnutí dále postrádá objektivní

zhodnocení přiměřenosti zásahu ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. V tomto ohledu odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu a dodává, že správní orgány měly poměřovat veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku s právem na soukromý a rodinný život jeho i rodinných příslušníků. Takovou úvahu však správní rozhodnutí neobsahuje, a proto měl krajský soud takové rozhodnutí zrušit z důvodu nepřezkoumatelnosti. Závěrem se odvolává na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a poznamenává, že zájem České republiky na dodržování mezinárodních závazků by měl jednoznačně převážit nad zájmem České republiky zrušit pobytový status cizinci. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto stěžovatel navrhuje zrušit jak napadený rozsudek krajského soudu, tak rozhodnutí žalované a věc jí vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud následně přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

Kasační stížnost je důvodná.

Podle stěžovatele je důvodem kasační stížnosti pouze nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím soudním řízení [viz § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], avšak Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že kasační stížnost obsahuje námitky podřaditelné pod důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., byť tento důvod není explicitně kasační stížností uveden. Tyto námitky se týkají vady řízení před soudem v tom smyslu, že krajský soud správní rozhodnutí nezrušil, byť dospěl k závěru, že je z části nepřezkoumatelné. Právě touto argumentací se zdejší soud zabýval především.

Podle krajského soudu trpí nepřezkoumatelností zejména prvoinstanční správní rozhodnutí, v němž bylo za důvod pro zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele dle § 87l odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců označeno i ohrožení bezpečnosti státu. Krajský soud má za to, že správní orgán nevysvětlil, v čem by mělo ohrožení bezpečnosti státu spočívat a neprovedl ani bližší výklad tohoto neurčitého právního pojmu. Rozhodnutí žalované potom považoval za nepřezkoumatelné proto, že právní názor prvoinstančního správního orgánu nebyl patřičně korigován. Přestože krajský soud zjistil dílčí nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí, žalobu zamítl.

Z ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. vyplývá, že soud zruší napadené rozhodnutí, zjistí-li jeho nepřezkoumatelnost. Na první pohled by se tudíž mohlo zdát, že jakákoli (byť jen dílčí) nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí musí být napravena zrušujícím rozsudkem. Takový výklad by však byl příliš striktní a v konkrétních případech by nemusel vést k efektivnímu dosažení spravedlivého a zákonného řešení. Ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je proto nutné vnímat tak, že soud zruší napadené

rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů především tehdy, opírají-li se nosné rozhodovací důvody správního orgánu o skutečnosti ve správním řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, popřípadě nevypořádá-li se správní orgán s argumentací účastníka, představující relevantní polemiku k argumentům tvořícím *ratio decidendi* úvah správního orgánu; to platí zejména v případě, kdy se argumentace týká otázek, které se mohou projektovat do hmotněprávního postavení účastníka správního řízení. Důvodem zrušujícího rozsudku je nepochybně i situace, kdy je správní rozhodnutí nesrozumitelné. Zjistí-li krajský soud nepřezkoumatelnost v dílčích otázkách, ale shora uvedené premisy naplněny nejsou, nemusí to v konečném důsledku představovat důvod pro zrušující verdikt.

V nyní posuzované věci se stěžovatel již v odvolání proti prvoinstančnímu správnímu rozhodnutí ohradil proti tomu, že by ohrožoval bezpečnost státu. Argumentaci následně rozšířil ve správní žalobě, v níž tvrdil, že pro takový závěr nesvědčí žádné skutkové okolnosti, a proto by ohrožení bezpečnosti státu nemělo být důvodem ke zrušení povolení k trvalému pobytu.

Nejvyšší správní soud zjistil, že správní orgány v případě žalobce aplikovaly také skutkovou podstatu vyplývající z ustanovení § 87l odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, dle které ministerstvo rozhodnutím zruší povolení k trvalému pobytu, jestliže držitel tohoto povolení ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek. Je zřejmé, že zmiňovaná skutková podstata obsahuje dvě eventuality, pro které je možné povolení k trvalému pobytu zrušit. Jednoduchý odkaz na uvedené ustanovení ve výroku správního orgánu by proto měl být doplněn v odůvodnění rozhodnutí tak, aby bylo možné určit, zda bylo důvodem pro zrušení trvalého pobytu bezpečnostní riziko nebo narušení veřejného pořádku. V obecné rovině lze souhlasit s tvrzením stěžovatele, že osoba ohrožující bezpečnost státu podléhá jistým restrikcím, pokud jde o vstup na území České republiky, potažmo jiných členských států Evropské unie. I podle evropských právních předpisů souvisejících s migrací osob [srovnej např. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 (Vízový kodex) a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 (Schengenský hraniční kodex)] se totiž posuzuje, zda je osoba hodlající vstoupit do Schengenského prostoru hrozbou pro bezpečnost členských států či nikoli. Obavu stěžovatele, že by se na něj takové restrikce vztahovaly právě v důsledku vydaných správních rozhodnutí, však Nejvyšší správní soud nesdílí.

Je nutné si uvědomit, že prvoinstanční rozhodnutí bylo do jisté míry překonáno rozhodnutím žalované, která jej z části změnila a původní odůvodnění prakticky nahradila odůvodněním novým. Žalovaná se v něm zcela vyhnula konstatování, že by důvodem pro zrušení trvalého pobytu bylo riziko spočívající v ohrožení bezpečnosti státu. Správně rozpoznala, že skutková podstata specifikovaná v ustanovení § 87l odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců byla v daném případě naplněna (pouze) narušením veřejného pořádku, což také patřičně akcentovala. Nepřezkoumatelnost, kterou zjistil krajský soud, by bylo možné vztáhnout k prvostupňovému rozhodnutí, avšak vzhledem k tomu, že ustanovení § 87l odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců sankcionuje jak ohrožení bezpečnosti státu, tak závažné narušení veřejného pořádku, neměla žalovaná jinou možnost, než nechat příslušný výrok prvostupňového rozhodnutí nezměněn. Podstatné bylo, že upravila odůvodnění tak, aby z něj byla příčina zrušení povolení k trvalému pobytu jasně patrná.

Právě rozhodnutí žalované, v němž byly nedostatky způsobené první instancí napraveny, by přitom mohlo sloužit jako jeden z podkladů v řízení před orgány, které rozhodují o udělení víza pro vstup na území České republiky.

Dílčí nepřezkoumatelnost zmíněná krajským soudem tudíž neměla parametry, které by odůvodňovaly zrušení napadeného správního rozhodnutí, neboť nesouvisela s nosnými rozhodovacími důvody správního orgánu a do hmotněprávního postavení stěžovatele se mohla jen stěží projevit. Krajský soud tedy v tomto kontextu nezatížil řízení vadou, kterou by byl naplněn kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatel má dále za to, že tvrzení správních orgánů o účelově prohlášeném souhlasu, jímž bylo určeno jeho otcovství, nemá oporu ve skutkových okolnostech a vychází z nedostatečně prokázaného skutkového stavu. Především namítá, že nebyla vyslechnuta matka dítěte, která by mohla otázky spojené s otcovstvím vyjasnit.

S ohledem na uvedené tak Nejvyšší správní soud posuzoval, zda obstojí názor správních orgánů i krajského soudu o stěžovatelem účelově prohlášeném otcovství k nezletilému J. Č. a o přiměřenosti správního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud pokládá za vhodné zrekapitulovat, že správní orgány označily uznání otcovství stěžovatele k nezletilému J. Č. za účelové na základě několika důkazů. Jednalo se nejprve o sdělení Magistrátu města Teplice ze dne 20. 5. 2013, v němž bylo uvedeno, že se stěžovatel o nezletilého nezajímá a není s ním v žádném kontaktu. Uvedené bylo následně potvrzeno paní V. Č., prababičkou J. Č., které bylo dítě svěřeno do výchovy rozsudkem Okresního soudu v Teplicích. Prababička vypověděla, že se stěžovatelem její vnučka (matka dítěte) nikdy nežila, stěžovatel se o dítě nikdy nestaral a s matkou dítěte se dohodl, že nechá dítě „napsat na sebe“. V. Č. zároveň podotkla, že za uvedené měla matka dítěte dostat finanční kompenzaci. V průběhu řízení se správní orgány snažily opatřit i výpověď O. Č., matky dítěte, avšak ta na předvolání k podání svědecké výpovědi nikterak nereagovala. Stěžovatel sice nashromážděné důkazy zpochybňoval, avšak správnímu orgánu nepředestřel nic konkrétního, co by účelovost jeho jednání přímo vyvracelo. Bránil se pouze proti tomu, že by na nezletilého J. Č. neplatil výživné.

Podobně nekonkrétní je argumentace stěžovatele ve správní žalobě i kasační stížnosti. Stěžovatel jen obecně uvádí, že z nashromážděných důkazů nelze učinit závěr o účelovosti otcovství bez pochybností, ale vůbec nekonkretizuje, jaké pochybnosti má na mysli. Nejvyšší správní soud naopak považuje nashromážděné důkazy za relevantní a konzistentní. Jednotlivá vyjádření a okolnosti do sebe logicky zapadají a umožňují bez rozumných pochybností konstatovat, že stěžovatel uznal otcovství účelově. V tomto směru by jen stěží mohla zjištěným skutkovým stavem otřást výpověď matky dítěte. Stěžovatel ostatně neuvádí žádné konkrétní skutečnosti, které by mohly z její výpovědi vyplynout. Obecně se sice odvolává na okolnosti početí J. Č., ale sám neuvádí, jaké okolnosti má na mysli a co by mohly pro závěr o účelovosti otcovství znamenat. Pokud jde o námitku konfrontace s výpovědí V. Č., zbývá poznamenat, že na její výpověď měl stěžovatel možnost v průběhu správního řízení patřičně reagovat a jednotlivá vyjádření adekvátně rozporovat, což však neučinil.

Nejvyšší správní soud nakonec pokládá za nutné vyjádřit se rovněž k výkladu

institutu otcovství a rodičovské odpovědnosti, na němž se stěžovatel snaží ukázat, že z pohledu ustanovení § 87l odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců není relevantní jeho (ne)zájem o dítě a ani to, zda je jeho biologickým otcem či nikoli. Rodičovská odpovědnost je upravena především v ustanovení § 855 a následujících zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. V § 858 tohoto zákona je přitom uvedeno, že *„[r]odičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud.*“ Před správními orgány bylo prokázáno, že stěžovatel o nezl. J. Č. nejeví žádný zájem a od jeho narození se o něj nestaral. Tento závěr ostatně stěžovatel žádným konkrétním tvrzením nerozporuje. Je proto paradoxní, argumentuje-li širším významem otcovství a rodičovskou odpovědností, jejímž elementárním znakem je právě péče o dítě. Relativizováním významu biologického otcovství i skutečného zájmu o dítě se naopak nepřímo potvrzuje závěr správních orgánů o účelovosti uznání otcovství stěžovatelem.

Nejvyšší právní soud tedy uzavírá, že z dosud zjištěného skutkového stavu věci vyvodily správní orgány odpovídající závěr o stěžovatelově účelovém prohlášení otcovství k nezletilému J. Č. Správný byl rovněž přístup krajského soudu, který názor správních orgánů potvrdil.

Zbývá vyjádřit se k přiměřenosti správního rozhodnutí, kterou stěžovatel zpochybňuje s poukazem na to, že pečuje o nezletilou V. T. Q., občanku České republiky.

Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že i na správní rozhodnutí vydaná v posuzované věci dopadá ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců, podle něhož je nutné zohlednit zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Jak dané ustanovení aplikovat, vyložil Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 – 34, v němž uvedl, že *„[u]stanovení § 174a zákona o pobytu cizinců obsahuje výčet kritérií, které je nutno vážit při rozhodování o možnosti správního vyhoštění cizince. Správní orgán musí vedle jednotlivých aspektů obsažených v § 174a zákona o pobytu cizinců zohlednit i další obdobná kritéria, budou-li v konkrétním řízení zjištěna. Správní orgán nemusí všech jedenáct kritérií v rozhodnutí výslovně vyjmenovávat. Je však třeba trvat na požadavku, aby z rozhodnutí bylo zřejmé, že ve vztahu k nim činil skutková zjištění a posuzoval je. To na druhou stranu neznamená, že by bylo třeba u některých kritérií předjímat jejich případný dopad na rozhodnutí. Cizinec může být např. ve věku, který sám o sobě nedává jakýkoli důvod považovat správní rozhodnutí právě proto za specifické. Sám rovněž ve správním řízení nesdělí žádné specifické skutečnosti ohledně vlastního věku. Není pak žádného důvodu považovat správní rozhodnutí za nezákonné jenom proto, že správní orgán výslovně neuvedl, že kritérium k věku cizince nebylo v řízení zjištěno nic, co by bylo třeba samostatně hodnotit. Obdobně je tomu v případě zdravotního stavu cizince.*“

Nejvyšší správní soud zjistil, že relevantní faktory přiměřenosti správní orgány

zkoumaly. Podrobně se sice nevyjádřily ke všem aspektům vyplývajícím z § 174a zákona o pobytu cizinců, ale odpovídajícím způsobem hodnotily ty důležité, které mohly být pro posouzení věci významné. Je nutné podotknout, že přiměřenost rozhodnutí byla přirozeně zkoumána jen ve vztahu k okolnostem, které v řízení vyšly najevo. Tak tomu bylo i v případě péče o nezletilou V. T. Q., o níž se stěžovatel poprvé zmínil až v doplněném odvolání proti prvoinstančnímu správnímu rozhodnutí. Ačkoli tvrdil, že je biologickým otcem jmenované, v řízení nepředložil důkazy, kterými by svá tvrzení podpořil. Bylo tomu právě naopak, neboť jediným důkazem byl rodný list nezletilé, z něhož vyplynulo, že otcem dítěte je jistý J. F. a nikoli stěžovatel. Za těchto okolností se příliš nelze divit žalované, pokud k tvrzeným rodinným vazbám nepřihlédla a označila je za neprokázané.

Na druhou stranu je to právě správní orgán, který je povinen zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností, přičemž k nápravě nedostatků v tomto ohledu může v konkrétních případech sloužit i řízení před správním soudem. Ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. totiž odpovídá požadavku tzv. „plné jurisdikce“, coby atributu práva na spravedlivý proces, dovozovaného judikaturou Evropského soudu pro lidská práva z obsahu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (ve Sbírce zákonů publikované pod č. 209/1992 Sb.)., který garantuje, že soud při svém rozhodování není omezen ve skutkových otázkách jen tím, co nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů. Soud si tudíž může na základě předložených materiálů dokazováním ujasnit nebo upřesnit skutkový stav věci, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel. Je-li takovým způsobem doplněno dokazování vztahující se k okolnostem, které existovaly již v době vydání přezkoumávaného správního rozhodnutí, nemůže dojít ani k překročení hranice vyplývající z ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., a soud musí na nově odkryté skutečnosti adekvátně reagovat. V případě, že soud zjistí ve skutkovém stavu významné mezery, které bude nutné odstranit rozsáhlým dokazováním, měl by správní rozhodnutí zrušit dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť jeho úkolem není skutkový stav za správní orgán zjišťovat a tím jeho činnost nahrazovat.

V posuzované věci se stěžovatel snažil v řízení před soudem doplnit informace související se vztahem k nezletilé V. T. Q. a tím dokreslit skutkový stav důležitý pro hodnocení správního rozhodnutí z hlediska přiměřenosti. Na základě předložených materiálů se sice krajský soud o něco detailněji věnoval vztahu stěžovatele s údajnou biologickou dcerou, nicméně tvrzené okolnosti značně relativizoval a dospěl k závěru, že je zrušení povolení k trvalému pobytu přiměřené i s ohledem na tato nová skutková zjištění. Nejvyšší správní soud nepokládá poměrně stručné hodnocení krajského soudu za dostatečné, přičemž některá vyjádření zcela neodpovídají ani zprávám z šetření OSPOD. Z materiálů předložených krajskému soudu totiž vyplývá, že nezletilá V. T. Q. považuje stěžovatele za svého otce, má k němu poměrně silné citové vazby, přičemž jejich narušení by bylo v rozporu s jejími zájmy. Tato vyjádření ovšem krajský soud nepodrobil bližšímu zkoumání a spokojil se s tím, že nositelem rodičovské odpovědnosti je jistý J. F., zapsaný v rodném listě nezletilé V. T. Q., a že biologické otcovství stěžovatele nebylo prokázáno. I kvůli této nedůslednosti je otázka rodinných a osobních vztahů stěžovatele stále nedořešená a panuje celá řada nejasností, které se dosud nepodařilo odstranit. Rozhodnutí krajského soudu tak v tomto směru nelze označit za přesvědčivé a Nejvyšší správní soud jej proto musí zrušit pro nepřezkoumatelnost [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Krajský soud se totiž ztotožnil se závěry správních orgánů, aniž by se dostatečně vypořádal s žalobní argumentací podpořenou nově předloženými materiály.

V dané procesní situaci by bylo předčasné činit v řízení o kasační stížnosti jakékoli bližší závěry ohledně rodinných a soukromých vazeb stěžovatele, neboť to bude úkolem krajského soudu v dalším řízení. V rámci něho bude mít krajský soud prostor zhodnotit všechny relevantní skutkové okolnosti a posoudit, zda na jejich základě může sám vyslovit odpovídající závěry. Zjistí-li však krajský soud, že k poznání skutkového stavu bude zapotřebí rozsáhlé dokazování přesahující meze soudního řízení, nezbude, než správní rozhodnutí zrušit z důvodu dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a nechat na správním orgánu, aby okolnosti dosud nezjištěné doplnil a ve vztahu k nim přiměřenost rozhodnutí opětovně posoudil.

Z výše uvedených důvodů lze tedy uzavřít, že kasační stížnost je důvodná ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s, a jsou proto splněny podmínky pro zrušení rozsudku krajského soudu postupem dle § 110 odst. 1 věty prvé před středníkem s. ř. s. V dalším řízení je krajský soud vázán názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a svou pozornost opětovně zaměří na problematiku stěžovatelova soukromého a rodinného života. Nezbytné bude rovněž rozhodnout o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. února 2016

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu